Skolinspektionen

Beslut

Datum 2026-09-28
Dnr SI 2026:6695

Huvudman

Strängnäs kommun
kommun@strangnas.se

Ärendet

Tillsyn av förskoleklass och grundskolan Mariefreds skola i Strängnäs kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Strängnäs kommun att senast den **17 december 2026** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande extra anpassningar och anmälan till rektorn för utredning av behov av särskilt stöd. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Strängnäs kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Strängnäs kommun ska vidta följande åtgärder

Extra anpassningar och anmälan till rektorn om behov av särskilt stöd

1. Se till att elever, som har bedömts vara i behov av extra anpassningar, ges sådana anpassningar. Rektorn ska under perioden **den 5 oktober till och med den 8 december 2026** följa upp och dokumentera vilka elever som lärarna bedömer vara i behov av extra anpassningar samt följa upp att de eleverna ges de extra anpassningar som de behöver. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 5 § skollagen, Lgr22, 2.8 Rektorns ansvar)

2. Se till att vid minst ett tillfälle **före den 20 oktober 2026** informera samtliga lärare och övrig skolpersonal om skollagens krav kring när de ska anmäla till rektorn att en elev kan vara i behov av särskilt stöd. Huvudmannen ska dokumentera skriftligt när och hur informationen har förmedlats. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (2 kap. 34 a § och 3 kap. 7 § skollagen)

3. Se till att alla elever som, trots extra anpassningar, befaras inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller de kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas anmäls till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att extra anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska dokumentera hur många anmälningar som inkommit under perioden **den 5 oktober 2026 till och med den 8 december 2026** och vilket datum anmälan gjorts för respektive elev. Denna dokumentation ska ges in till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (3 kap. 7 § skollagen)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser utredning av särskilt stöd och åtgärdsprogram.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2026:6695) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har utifrån uppgifter om eventuella missförhållanden hösten 2026 inlett en tillsyn av Mariefreds skola F-9 i Strängnäs kommun.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Mariefreds skola följer gällande bestämmelser om extra anpassningar och särskilt stöd.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med lärare, personal i elevhälsan och rektorn mellan den 8 och 9 september 2026. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat betygskataloger och åtgärdsprogram. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att

nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Extra anpassningar och anmälan till rektorn om behov av särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Extra anpassningar

Av intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsan framgår att flera elever inte ges extra anpassningar i den omfattning som de är i behov av för att uppfylla de kriterier för bedömning av kunskaper och betygskriterier som minst ska uppfyllas. Av intervjuer med lärare och elevhälsan framgår att lärarna inte ger alla elever de extra anpassningar som de är i behov av på grund av det saknas resurser, både materiella och personella. Det framgår också av intervjuer med rektorn och elevhälsan att det finns elever som inte ges extra anpassningar som de är i behov av på grund av det finns lärare som arbetar med åtgärder på gruppnivå i stället för att ge extra anpassningar på individnivå.

Anmälan till rektorn om behov av särskilt stöd

Av dokumentstudier samt intervjuer med lärare, representanter för elevhälsan och rektorn framgår att det finns elever som inte har uppfyllt betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas efter att extra anpassningar prövats och visat sig vara otillräckliga, men som inte har anmälts till rektorn för utredning av behov av särskilt stöd. Av Skolinspektionens granskning av bland annat resultaten på nationella prov i årskurs 3 och betygskataloger i årskurs 6–8 samt av intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsan framgår att det finns flera elever som inte uppfyllt kriterierna för bedömning av kunskaper utifrån resultaten av de nationella proven i ämnen svenska och matematik i årskurs 3 samt elever som fått streck eller betyget F i ett eller flera ämnen under flera terminer, men som ändå inte har anmälts till rektorn för utredning av särskilt stöd.

Av intervjuer med lärare framgår att det saknas samsyn kring när och hur lärarna ska göra en anmälan om utredning av särskilt stöd. Enligt lärarna kan en anmälan göras på flera olika sätt, exempelvis vid ”Gröna möten”, via mentorshandledning eller genom att fylla i en blankett som elevhälsan tar del av efter att extra anpassningar bedömts som otillräckliga. Av intervjuer med rektorn och elevhälsan framgår att en anmälan ska göras genom dokumentet ”Process för extra anpassningar” när extra anpassningar bedöms som otillräckliga. Därefter informerar specialpedagogen rektorn

om att en anmälan om utredning av behov av särskilt stöd har inkommit. Det är först då som en elev formellt sett är anmäld till rektorn för utredning om eventuellt behov av särskilt stöd. Av samtliga intervjuer framgår att rutinerna för hur lärarna ska anmäla en elev till rektorn ändrats flera gånger de senaste åren vilket har lett till att rutinen för hur lärarna ska anmäla en elev som riskerar att inte uppfylla betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper är otydlig för flera lärare. Det har i sin tur lett till att alla elever inte anmäls för utredning av särskilt stöd eftersom det anmälningsförfarande som lärare har valt, inte uppfattas som en anmälan om utredning av behov av särskilt stöd av rektorn och elevhälsan.

Rättslig reglering

Extra anpassningar

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, och inte annat följer av 7 §, ska eleven skyndsamt ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen. Stödet ska ges med utgångspunkt i elevens utbildning i dess helhet, om det inte är uppenbart obehövligt. (3 kap. 5 § skollagen)

Rektorn har, inom givna ramar, ett särskilt ansvar för att undervisningen och elevhälsans verksamhet utformas så att eleverna får den ledning och stimulans, de extra anpassningar eller det särskilda stöd samt den hjälp de behöver. (Lgr 22, 2.8 Rektorns ansvar)

Anmälan till rektorn om behov av särskilt stöd

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att all personal i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag har nödvändiga insikter i de föreskrifter som gäller för skolväsendet, och att personalen som har hand om utbildningen i den verksamhet som huvudmannen har ansvar för enligt denna lag ges möjligheter till kompetensutveckling. (2 kap. 34 a § skollagen)

Av skollagen framgår att om det inom ramen för undervisningen, genom användning av ett nationellt kartläggningsmaterial eller ett nationellt bedömningsstöd, resultatet på ett nationellt prov eller uppgifter från lärare, övrig skolpersonal, en elev eller en elevs vårdnadshavare eller på annat sätt framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att uppfylla de

betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen enligt 5 §, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. (3 kap. 7 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Extra anpassningar

Skolinspektionen bedömer att det finns elever på skolenheten som inte ges extra anpassningar trots att det befaras att de inte kommer att uppfylla betygskriterierna eller kriterierna för bedömning av kunskaper. Tillsynen visar att detta beror på att det finns lärare som inte har förutsättningar att ge eleverna sådant stöd inom ramen för den ordinarie undervisningen på grund av att det saknas resurser. Detta innebär att eleverna inte får det stöd de är i behov av och har rätt till i undervisningen, vilket försämrar deras möjligheter att uppfylla de betygskriterier och kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. Det åligger huvudmannen att fördela resurser till utbildning inom skolväsendet efter elevernas olika förutsättningar och behov.

Anmälan till rektorn om behov av särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att elevers behov av särskilt stöd inte anmäls i enlighet med författningarnas krav vid skolenheten. Tillsynen visar att det finns elever som inte anmälts till rektorn trots att extra anpassningar bedömts vara otillräckliga och lärare befarar att de inte kommer att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. Tillsynen visar vidare att anmälningsförfarandet är otydligt för lärare och att lärares anmälningar inte alltid tas emot och registreras som en anmälan till rektorn. Att anmälningar inte registreras för samtliga elever som befaras inte uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas, trots extra anpassningar, innebär att elever inte ges förutsättningar att få sitt behov av särskilt stöd utrett och tillgodosett.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Strängnäs kommun verksamhet vid Mariefreds skola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller extra anpassningar och anmälan om utredning av behov av särskilt stöd. Det finns därför skäl att förelägga Strängnäs kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Utredning av särskilt stöd

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med rektorn och elevhälsa framgår att rektorn startar en utredning av elevens behov av särskilt stöd för varje anmälan som rektorn mottar. Rektorn uppger att hen alltid startar en utredning när hen mottar en anmälan som har gjorts enligt skolenhetens fastställda rutiner. Lärare uppger dock under intervjuer att utredningar inte alltid startas när de, enligt deras uppfattning, har gjort en anmälan om utredning av behov av särskilt stöd på exempelvis ”Gröna möten”. Enligt rektorn startar hen inte utredningar när elever har tagits upp på ”Gröna möten” eller mentorshandledning eftersom det inte är ett sätt att anmäla elever till rektorn för utredning av eventuellt behov av särskilt stöd. Av samtliga intervjuer framgår att rektorn startar utredningar om en elev uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Av intervjuer med rektorn, elevhälsan och lärare framgår vidare att samråd sker med elevhälsan när en elevs behov av särskilt stöd utreds.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.

Samråd ska ske med elevhälsan vid en utredning om behov av särskilt stöd, om det inte är uppenbart obehövligt. (3 kap. 7 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Åtgärdsprogram

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsan framgår att efter avslutad utredning om behov av särskilt stöd fattar rektorn beslut om att utarbeta eller att inte utarbeta åtgärdsprogram. Elev och vårdnadshavare informeras av rektorn om beslutet och hur det går till att överklaga. Av granskade åtgärdsprogram under Skolinspektionens verksamhetsbesök och av intervjuer med rektorn och elevhälsan framgår att åtgärdsprogrammen innehåller information om elevens behov av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses. Det framgår även när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljning respektive utvärdering. Vidare framgår av intervjuer med rektorn och elevhälsan att eleven och elevens vårdnadshavare ges möjlighet att vara delaktiga i utarbetandet av ett åtgärdsprogram.

Av intervjuer med lärare, representanter för elevhälsan och rektorn framgår att eleverna ges särskilt stöd i enlighet med beslutade åtgärdsprogram.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att ett åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas och vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen. Eleven och elevens vårdnadshavare ska ges möjlighet att delta när ett åtgärdsprogram utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

Av skollagen framgår vidare att åtgärdsprogrammet beslutas av rektorn. Rektorn får inte överlåta sin beslutanderätt till någon annan om beslutet innebär att särskilt stöd ska ges

1. i en annan elevgrupp eller enskilt enligt 11 §,
2. i form av distansundervisning och annan undervisning enligt 11 a §, eller
3. i form av anpassad studiegång enligt 12 §.

Om en utredning enligt 7 § visar att eleven inte behöver särskilt stöd, ska rektorn eller den som rektorn har överlåtit beslutanderätten till i stället besluta att ett åtgärdsprogram inte ska utarbetas. (3 kap. 9 § skollagen)

Av skollagen framgår att beslut av en rektor får överklagas hos Skolväsendets överklagandenämnd i bland annat fråga om åtgärdsprogram enligt 3 kap. 9 §. (28 kap. 16 § skollagen)

Av skollagen framgår att särskilt stöd ska ges i enlighet med en elevs beslutade åtgärdsprogram. För en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att uppfylla de betygskriterier eller kriterier för bedömning av kunskaper som minst ska uppfyllas. (3 kap. 9 och 10 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Alexander Aleryd

Beslutsfattare
Signerat av: Alexander Aleryd

X Helena Forsberg

Föredragande
Signerat av: Helena Forsberg